

## **Comentariul operei Morometii scrisa de Marin Preda - a doua parte**

Inspirandu-se dintr-o perioada de adanci framantari social-istorice, creand o fresca a lumii satului din Campia Dunarii - Silistea-Gumesti - , Marin Preda mediteaza asupra uneia dintre cele mai importante probleme ale vietii romanesti din ultima jumatate de secol, tema fundamentala a scrisului sau: disparitia taranimii traditionale. Ne aflam la confluenta unor epoci radicale, cand temeliile lumii sunt amenintate de razboi.

Cu trei ani inaintea celui de al doilea razboi mondial, "se pare ca timpul avea cu oamenii nesfarsita rabdare; viata se scurgea aici fara conflicte mari." intre acest moment si cel final: "Timpul nu mai avea rabdare", se afla drumul destramarii unor iluzii. increderea lui Ilie Moromete in stabilitatea si rezistenta gospodariei taranesti in fata agresiunilor de tot felul se spulbera macinata de conflicte din ce in ce mai puternice.

Din punct de vedere compozitional, "Morometii" are trei parti si toate incep cu o prezentare de ansamblu: aici masa, in partea a doua prisma, pe care sunt insirati la adăpost de ploaie toti membrii familiei, in ultima parte secerisul, "precedat de o pregatire aproape mistica sub puterea unei mari exaltari aplecarii la camp". (E. Simion).

Romanul incepe brusc, fara timiditati de compozitie. Scena cinei sarace la masa joasa a familiei este antologica Dincolo de documentul de viata taraneasca intereseaza tensionatul circuit sufletesc subteran: tatal sta pe locul cel mai inalt, baietii cei mai mari arata de parca ar fi gata de plecare, copilul cel mic n-are scaun si, mai presus de toate, ni se da sentimentul ca lecu este prea stramt pentru toti. Scriitorul refuza urmarirea complicata si anevoioasa a istoriei Morometilor pana in acest punct si recurge la decuparea de situatii si momente sugestive.

Dupa mostra de viata a micului univers, familia Morometilor, scriitorul se indreapta spre viata comunitatii rurale. in temeiul aceluasi procedeu, se decupeaza din viata satului un singur moment: duminica Alte istorii, aceea a lui Birica si a Polinei, a bolii lui Botoghina a razvratirii lui Tugurlan, vin sa coloreze viata unui sat de campie in care oamenii, traind sub amenintarea unui timp capricios, continua imperturbabil sa se nasca sa iubeasca sa treaca prin intamplari vesele si triste, sa moara in cele din urma lasand locul altora Fosnetul acestei vitalitati necurmata, sub apasarea unui soare molesitor de campie, este admirabil sugerat in "Morometii". Lupta pentru existenta crancena ca pestetot, nu desfigureaza pe indivizi. Pilduitoare este in acest sens istoria cuplului Birica-Polina, asemanatoare in latura ei sociala cu aceea a lui Ion si a Anei din romanul lui Rebreanu.